

inhoud

---

voorwoord door Alexandra Shulman

06

inleiding

08

klassiek

12

fantasie

58

theater

126

schitterend

196

modern

242

register

298

verantwoording

303

---

klassiek

Weinig japonnen zijn zo tijdloos als de modellen die op de toga's van de Oude Grieken zijn gebaseerd. Hoe simpel zo'n godinnengewaad ook lijkt, de eenvoud is misleidend. Deze onbevangen chic vraagt om een meesterhand, de kunst van het draperen is een obsessie voor couturiers, die al die plooiën altijd nóg fraaier willen laten vallen.

Deze japon verzamelde in de jaren dertig haar meest toegewijde aanhang. Alles wat enigszins Italiaans was, was in de mode en de groeiende verkrijgbaarheid van stoffen als jersey en kunstzijde boden Elsa Schiaparelli, Madame Grès en Madeleine Vionnet nieuwe mogelijkheden om te experimenteren met plissés en draperieën. De manier waarop de japonnen in vloeibaar lijkende plooiën vielen, beviel Vogue-fotografen als Horst P Horst, George Hoyningen-Huene en Edward Steichen, die ze – geïnspireerd door de Surrealisten – gebruikten om een nieuwe, subtiel-erotische look te definiëren.

'Een vrouw heeft vrijpostigheid en een zekere vorm van heldenmoed nodig om een wereld onder ogen te komen die beroofd is van de oude magie die haar sekse zo lang heeft geholpen,' verklaarde een Vogue-artikel in 1932. 'Om op de kracht van haar eigen charmes te vertrouwen, getuigt van geloven in zichzelf, op een manier die doet denken aan het oude vers van Aeschylus over Helena van Troje. Hij omschrijft haar als sereen als de kalme zee, met een schoonheid die zelfs de kostbaarste kledij overschaduwde.'

Die sereniteit resoneerde altijd in Vogue, waar de beperkingen van de Griekse japon door de seizoenen heen neutraliserend werkte op modemissers en ook nog eens flatterend waren. In de seventies kregen klassieke japonnen nieuw elan. Norman Parkinson viel regelmatig terug op het godinnethema en plaatste buitenaards ogende vrouwen als Jerry Hall of Iman in amfiteaters of voor moderne architectuur om zo het beeld te creëren van een pittige Aphrodite van deze tijd. Tegelijkertijd ontwierpen designers als Halston en Donna Karan beweeglijke japonnen met wulpse contouren in zijde-jersey voor de diva's van de dansvloer, met wapperend haar en gevleugelde voeten.

In de jaren tachtig werden supermodellen Naomi Campbell, Cindy Crawford en Helena Christensen door Herb Ritts en Helmut Lang opnieuw uitgevonden als seksueel explosieve Helena's van Troje, met schitterende lichamen en een etherische uitstraling, onaantastbaar in Versace, Calvin Klein of Azzedine Alaïa. Recentelijk keken ontwerpers als Tom Ford, Dolce & Gabbana en Rodarte eveneens naar de Klassieken, om te bewijzen dat ze de benodigde techniek machtig zijn.

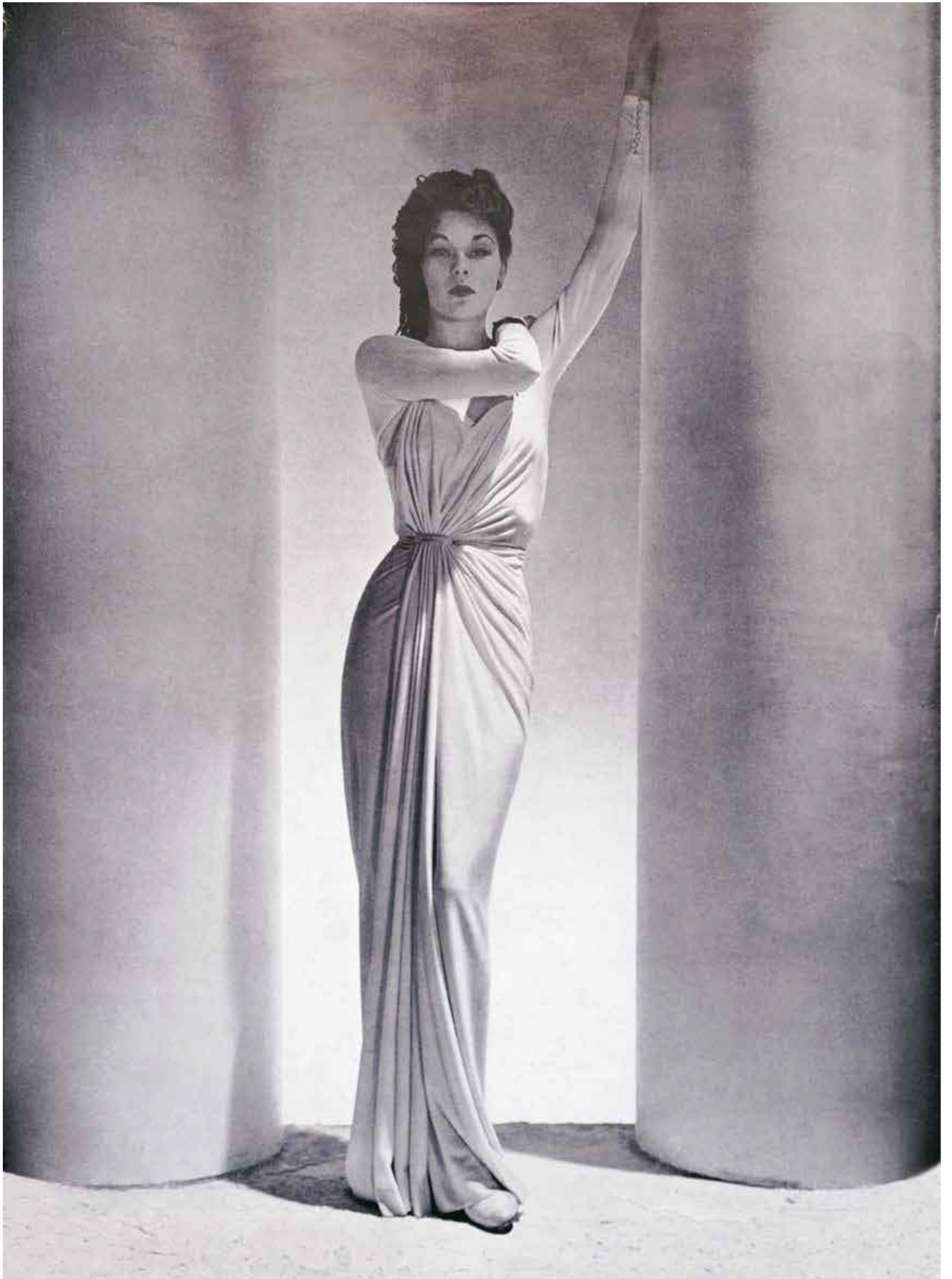
Zoals Patrick Kinmonth in 1980 in Vogue schreef: 'Legendarische schoonheid is een categorie apart. Tijd, de vijand van menselijke allure laat de marmeren beelden uit de oudheid vervagen en staat de toverkunst van verbeelding toe om perfectie uit te vinden.' Daar kunnen wij als normale stervelingen alleen van dromen.

→ **Horst P Horst, april 1938**

Een neoklassiek decor doordrenkt deze Immortal dress in witte jersey met 'opmerkelijk lange mouwen' van Alix (later bekend als Madame Grès) met extra plechtstatigheid. De onverzoenlijke ster van deze foto is Ludmila 'Lud' Fedoseyeva, die na een onheilspellende start een van de favoriete modellen van de fotograaf werd. Ze leerde

hem kennen toen ze per abuis een pakje dat niet voor hem bestemd was bij hem afleverde en het vervolgens woedend voor zijn voeten gooide. Haar hartstochtelijke karakter fascineerde Horst; zo werd ze een van de bekendste modegezichten van haar tijd.

→ **Nick Knight, september 2012**

Vogue's bijdrage aan de Olympische Spelen was niet atletisch, maar toch een prestatie die vroeg om uithoudingsvermogen en een lange adem. Voor 'The Midas Touch' werden Britse modehuizen, twaalf Engelse modellen en fotograaf Nick Knight samengebracht voor een reportage die tevens is gebruikt voor de sluitingsceremonie. Naomi Campbell is hier vereeuwigd in een creatie van Sarah Burton voor Alexander McQueen: 'opgetooid met goudkleurig metaal, compleet met Indiase juwelen, sleep en een cape van tule met stofgoud'. Het model straalt haar karakteristieke zelfvertrouwen uit: 'Als ik een atleet was, zou ik een sprinter zijn. Het ziet er zo elegant uit en mij krijg je niet klein.'

↓ **Clifford Coffin, juni 1947**

De meest overtuigende fantasieën zijn de fantasieën die onze diepste wensen aanspreken en in de overblijfselen van een door de blitzkrieg verwoeste stad biedt Vogue precies dat: de droom van een normaal leven. Coffin's portret van Wenda Rogerson (die later trouwde met Norman Parkinson) blijft een

van de krachtigste beelden die ooit in het blad hebben gestaan. 'Elegantie, ondanks verwoesting die boven elk besef uitsteeg, ontstijgt triomfantelijk aan de brokstukken,' stelt het blad in 'Renaissance' en het prijst het aarzelende optimisme dat wordt belichaamd door de Ravhis van roze faille met flonkerend zwart kant.

↓ **Corinne Day, april 2002**

Toegejuicht om haar herinterpretatie van de geëxalteerde modewereld door het prisma van 'grunge' zet Corinne Day Christian Lacroix' exquisite bustier van reepjes voile in een smerig kamertje. De buiging naar Coffin's werk is duidelijk, maar haar innovatieve kijk op de buitenaardse luxe van haute couture onderstreept tegelijk diens onzekere overlevingskansen in de moderne wereld.

→ **Tim Walker, juli 2005**

Walkers Indiase mode-odyssee lijkt eerder een droom dan werkelijkheid. Zijn muze Lily Cole is net een exotische vogel, zoals ze op een trapleuning zit van een vervallen paleis in Rajasthan, in een Stella McCartney. Haar eindeloze sleep valt op de vloer en is 'gemaakt voor een huwelijk met de Maharadja'.

← **Nick Knight, mei 1995**

Een ongerepte vloedlijn, flonkerend in de middagzon, vormt het decor voor Nick Knights sprookje op Barbuda, met in de hoofdrollen modellenvriendinnen Amber Valetta en Shalom Harlow. In klassieke japonnen in zacht duifgrijs en perzik van Isabell Kristensen

appelleert het duo aan Vogue's meest nostalgische sentimenten en doet denken aan Coffins wazige romantiek van vijftig jaar eerder (onder). 'De wijde rok en het lijfje grijpen terug op gouden tijden, maar ogen als avondkleding nog even modern als de rechte, slanke silhouetten voor overdag.'

↓ **Clifford Coffin, 1954**

Met hun wespentailles en blote schouders wordt dit glamoureuze kwartet gereduceerd tot slechts gefluister, etherische schaduwen die alleen vorm hebben door de rijke edelsteentinten van hun japonnen, waarvan de ontwerper niet bekend is.

Coffins laatste Vogue-opdracht werd zo een experimenteel vertrek voor een fotograaf die beroemd was vanwege het feit dat hij het elegante standpunt van het blad altijd volmaakt wist weer te geven. Helaas zijn de beelden uit deze reeks nooit gepubliceerd.

← **Herb Ritts, juli 1988**

Als groot voorstander van intense glamour, de atletische jarentachtiglook en diep uitgesneden kleding waarin vrouwenvormen optimaal uitkomen kan Ritts zich uitleven met Tatjana Patitz, 'statig in stretch, met grote oorringen en een Maria Callas-bouffant'. De nauwsluitende japon tot op de enkels is van Azzedine Alaïa en verder draagt ze Chanel No 5. En de adonissen van dienst? Antaeus for Men, uiteraard.

↑ **Anthony Armstrong-Jones, november 1959**

'R.s.v.p. of doe gewoon mee,' is de dringende oproep van Vogue terwijl ze de new jazz age in swingt met bijbehorende 'sprinkelende bijdehante rare snuiters'. De tienerrevolutie is niet meer te stuiten en Vogue vindt al snel haar draai met deze voortreffelijke pas de deux, uitgevoerd met een beetje hulp van Armstrong Jones (later Lord Snowdon) en model Anna Delaney in een violetkleurige baljurk van Zwitsers satijn-organza, van Jean Allen.

↓ **Paolo Roversi, maart 2004**

Dit zevental in schuin gesneden baljaponnen is zo schitterend decadent dat F. Scott Fitzgerald ze zelf verzonnen zou kunnen hebben. Maar dit is het begin van een nieuwe eeuw en onze Gatsby-erfgenames worden nu gekleed door moderne meesters in

flirterige, vrouwelijke overdaad. Van links naar rechts: Roberto Cavalli, Viktor & Rolf, Julien Macdonald, Jenny Packham, Dolce & Gabbana, Dior by John Galliano en Alexander McQueen.

→ **Mario Testino, oktober 2008**

Sommige beelden blijven tot de verbeelding spreken, ook als het nummer allang niet meer in het schap ligt. Dit is er zo een, gewijd aan het unieke modehuwelijk tussen Kate Moss' 'onnavolgbare stijl' en 'de verfijnde vrouwelijkheid van

couture'. De louche elegantie van een op de jaren twintig geïnspireerde, met zilveren kraaltjes geborduurde meerminjurk van Armani Privé is hier volmaakt in balans met het verbleekte legerkloffie en de buttons uit Moss' eigen kast.

↑ **Cecil Beaton, januari 1950**

In een studie van eigentijdse 'Elegance' onderzoekt Vogue de kenmerken met een kritische blik. 'Het vereist weldenkendheid, rechtschapenheid, een zekere kieskeurige formaliteit,' waarschuwt de begeleidende tekst, voor die milder en bevalliger verdergaat: 'Elegantie is geestig en goed gezelschap zijn ...

en kan even besmettelijk zijn als liefde.' Gravin Alain de La Falaise is geselecteerd als een van vier vrouwen die deze moeilijk te vangen deugd vertegenwoordigen. 'Ze houdt van grote oorbellen en opvallende kleren, zoals deze zwart-wit gestreepte Paquin in tafzijde met vissenstaart. En ze neemt de tijd om te leren hoe een jurk moet worden gedragen.'

→ **Craig McDean, oktober 1996**

De beeldhouwde rigide vorm van Christian Lacroix' satijnen japon bewijst het ouderwetse vakmanschap van de couturier. Het moderne element is hier de provocerend onbedekte rug, die langs de ribben scheert en langs de ruggengraat naar beneden valt, tot rond de voeten.

→ **René Bouché, december 1949**

Elsa Schiaparelli's glanzende groene satijnen avondjurk 'met een enorm jungleblad' is hier teruggebracht tot slechts een paar lijnen door de portrettekenaar en illustrator. De japon is geselecteerd als een van 'zes stimulerende jurken voor elke vorm van een feestelijke avond', maar is de enige die als tekening wordt afgebeeld. Het zou de goedkeuring hebben kunnen wegdragen van Schiaparelli, groot bewonderaar van de surrealisten.
